

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Széchenyi-utca 45-ik szám. SZELENYI és TÁRSA nyomdája.
A lap megjelen minden szerdán és szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Egész évre 10 kor. Félévre 5 kor. Negyedévre 2.50 kor
Egyes szám ára 14 fill.

Magyar kereskedők és a közös vámterület!

— Három czikk. —

II.

A magyar kereskedőre rendkívül előnyös volna, ha Magyarországot vámvonal választaná el Ausztriától, ha önálló gazdasági életet folytathatna. Mert ekkor az osztrák árukra vetett vám, no meg az a sok apró szekatura és késedelem, mely az elvámolással együtt jár, elriasztaná a magyar közönséget attól, hogy az osztrák kereskedőktől szerezze be szükségleteit.

Aztán, mint azt multkori cikkemben is irtam, az önálló vámterület felállításával hazánkban gyárak keletkeznek s ezeknek a gyáraknak a személyzete vevő közönsége lenne kereskedőinknek. Tekintettel arra, hogy a gyári tisztviselőket jól fizetik, ezek a hivatalnokok pénzzel vásárló, reális vevők is lennének.

De az lenne igazán megmérhetetlen haszon a magyar gyárak felállításából az országra, hogy a munkakereset megsaporodásával nemhogy kivándorolna, de szaporodnék fajunk a 60 millió német és a 100 millió szláv között; hogy pénzforgalmunknak ekkor meg lenne a rendes körmenete, s lenne egy központi szerve, a hová körforgásában viszatér; szóval lenne egy olyan lüktető, mozgó központja, mint pl. a sziv a véredény rendszerben.

Ha a szervezetben elvágunk egy fontos véreteret, akkor a körforgás helyett vérvesztés áll elő, melyet ha meg nem gátolunk, halál lesz a vége. A mely ország pénzét idegen árukért folyton más országokba küldi, annak a vére van elvágva.

Vegyünk pl. két szivattyus kutat, melynekegyike a vizet egy egyenes csatornán át levezeti egy folyóba, úgy hogy a viz a kutra nézve elvész. A másik a kiömlő vizet egy kör alakú csatornán elvezeti egy rétre s miután itt a viz az utját megfutotta, megint vissza folyik a csatornából a kutba. Mi történik, ha mind a két szivattyus kutat egyformán huzzák? A melyik a vizet vissza nem kapja, az természetesen elapad s csatornája körül elszáradnak a fűszálak. A másik soha sem apad el, mert ha vize a csatornán át az utját megtette s e közben a vele érintkező mezőt termékenyítette, megint csak a kutba folyik vissza.

Az ország pénze és vagyona olyan, mint ennek a két szivattyus kutnak a vize. Ha az önálló vámterület felállításával gondoskodunk arról, hogy a vizet, illetőleg a pénzt az ország el ne veszítse, akkor boldogulunk. Mert az önálló vámterület az a visszavezető kör-csatorna, mely a nemzet vagyoni forrásait elkallódnai nem engedi. A közös vámterület az egyenes csatorna, melyen a pénzünk elvész s mely okvetlen a kut kiapadására, az anyagi elszegényedésre vezet. Tudjátok-e, magyar kereskedők, hogy ebben a hasonlatban mit képviseltek ti? A csatornák mellett álló fűszálakat. Jaj nektek és a ti gondtalan kozmopolita fejeteknek, ha a kutban a viz egyszer kiapad! Elszáradás vár reátok és még csak az a vigasztalástok sem lehet, hogy sorsotokat meg nem érdemeltétek. Gondoljátok meg, — ha ugyan ti valamit a kozmopolita fejetekkel meg gondolni tudtok, — hogy minél szegényebb lesz hazánk, annál inkább növekedik a kontózó, de soha sem fizető vevőitek száma. Gondoljátok meg, hogy csak vagyonos országnak vagyonos népe vásárolhat sokat és lehet reális vevő; elkoldusodott ország szegény népe mellett okvetlen elsorvad a magyar kereskedelem.

Minden ország közgazdaságának szívet az ipar képezi s ha egy ország képtelen magának ipart teremteni, akkor veszve van. Mert a nyers termény olcsó, az ipar termény drága; a földmivelés nem tud egész éven át munkát és kenyeret adni a népnek, az ipar igen. Mindég és mindenben a nyers-termelő ország huzza a rövidebbet, ha olyan szerencsétlen a helyzete, hogy egy iparos állammal él vámszövetségben. Csak a minap fejtettem ki egy cikkemben (A buza ára és az önálló vámterület), hogy a közös vámterület keretében még a nyers terményeket is kénytelenek vagyunk olcsóbban adni az osztráknak, mint adhatnók más idegen országokban.

Az önálló magyar vámterület hihetetlen lendületet adna hazánkban az iparnak, tudománynak, művészetnek, a kereskedelemnek, bármit is beszél a Báuffy szemtelenül hazudó megfizetett kiszgadjája.

Magyarországnak volt önálló vámterülete egészen 1849-ig, de ezt I. Ferenc József, a fiatal osztrák császár, a forradalom leveretése után eltörölte és a nemzettől elvette. I. Fe-

rencz József az önálló magyar vámterület eltörléséről akkor úgy nyilatkozott, hogy ez a legfontosabb vívmány, a mit a forradalom leverésével sikerült elérni. Tényleg úgy is van.

Az önálló vámterület nélkül meg van fojtva az ipar és a kereskedelem. Más nemzet iparára szoruló nemzet biztonságos elkösdusodik. Koldus ország szolga ország, éppen mint szegény ember szolga ember. Kolonics is úgy okoskodott, hogy Magyarország először szegényné, azután szolgává s végre katholikussá kell tenni. Üres zsák nem maradhat állva mondja, Franklin s üres zsebű nemzetnek az a sorsa, a mi az üres zsáknak: önmagától összeesik.

Gróf Széchenyi a nemzeti vagyonsodással akarta megvetni a nemzeti függetlenség alapját; azok pedig, kik századokon át a nemzet sirját ásták, mindég az anyagi elsorvasztást választották eszköznök céljaik elérésére.

Tudjuk azt, hogy I. Ferenc József az önálló magyar vámterületnek ma sem barátja, hisz ezt hirdette és hirdeti nap-nap után a „Budapesti Hirlap”. Midőn Báuffy az obstructió után szóba hozta a törvény igazi értelmét, melyre a király megesküdt s mely egyenesen elrendeli az önálló vámterület felállítását, a „Magyarország” szerint a király ajkait állítólag ez a kifejezés hagyta el: „akkor hiába éltem!”

Egy szabadságára féltékeny nemzetnek ilyen alkalommal az volna a kötelessége, hogy felvegye az alkotmányos küzdelem fegyverét és ha az ég a földdel összeszakad, akkor se engedjen a törvényeiből. Így tettek a derék norvégok, a kik a miennél nehezebb helyzetben kivívták szabadságukat; nem forradalommal, hanem tisztán alkotmányos ellentállással. Mert ha egy nemzetnek az uralkodója akarata előtt mindig meg kell hajolnia, akkor hol marad az alkotmányosság és hol van a külömbőség a legsötétebb absolutizmus és az ilyen alkotmányosság között? Elvégre a királyok, ha szentek és sérthetetlenek is, de nem éppen esalhatatlanok. Már pedig a nemzetnek az uralkodó tevése miatt elveszni nem lehet, nem szabad, s ha az osztrák császár a magyar királylyal néha nehéz conflictusokba keveredik, abból nem következik az, hogy a magyar nemzetnek helyt állani ne kelljen a nemzet jogaiért és igazáért.

Az önálló vámterület felállításának ez a legnagyobb akadálya, hogy ma nin-

esen egészséges nemzeti közvélemény és mélyen alszik a nemzeti öntudat. A fajszeretet ösztöne agoniába esett, sőt tán el is halt s e nemés hullán Pulszky Gusztik, Tisza Pisták és Gajaryak lakmároznak. A nemzet intelligenciáját államosították; ez intelligens pályák fölött a hatalmat az átkos Tisza korszak a kormányok kezébe adta. A bécsi burgban teljesen tisztában vannak azzal, hogy Magyarországon a miniszterelnök olyan többséget teremt magának, a milyent akar, arra teremt többséget, a mire ők parancsolják s ha akad, a ki nem teszi meg, ott vannak a „tettekben tényező” buták, vagy az ország elárult jogain élősködő hiénák: a Tisza Pisták és Tisza Kálmánok, a kik mindég késznek a bécsi körökkel a nemzet jogaira 50 perzent árlejtéssel megalkudni. A nemzet erői le vannak nyugózva, lelkiismerete hivatalokkal el van hallgattatva. *Nem segít itt semmi, csak a választói jog kiterjesztése a hivatalnokok titkos szavazásával.*

A választói jog kiterjesztése nélkül a Tisza-rendszert megölni nem lehet, mert a nemzetben, sajnos, nagyon megszorodott a hatalom és hivatal kedvéért mindenre vállalkozó emberek száma. Tarnóczy-féle emberekkel van fertőzve a haza földje.

Az erő forrásait onnan kell venni, a hol található: magából a nemzetből. Ha a mostani 900 ezer szavazó nem ad a nemzet akarátának elég nyomatékot, majd másképp lesz, ha pl. a szavazók száma csak 5 millióra felszaporodik. Akkor még talán Miskolczon is győzelmet arathatnánk a kocsitolók, váltó-őrök, konduktorok hivatalosan berendelt hordái felett.

De mit látunk itt Miskolczon? Azt, hogy a kereskedők, egy-kettő kivételével szavazatukat választáskor a közös vámterület hiveire adják. Pedig senkinek a világon nem olyan fontos az önálló magyar vámterület, mint a kereskedőnek, mert a gazda még csak valahogy eladja a gabonáját és tengődik, de a kereskedők legnagyobb része biztosan tönkre megy abban a nagy csődben, mely felé a magyar nemzet közgazdasága, a közös vámterület miatt, mind jobban és jobban közeledik.

Az önálló vámterület kérdéséből pártpolitikát csinálni nem lehet, nem szabad. Nekem pl. hiába hirdet bárki függetlenségi programot, ha az önálló vámterületnek nem barátja. Én a magam részéről feltétlenül rászavaznék egy olyan Enyedi Lukács-féle kormánypárti képviselő-jelöltre, ha a 67-es programjába felveszi az önálló vámterület felállítását. Ellenben akár Hermann Ottót is elejteném, ha az önálló vámterület ellen nyilatkoznék. Elvégre is egy nemzet nem élhet csupa liberalizmusból, közgazdasági szervek nélkül.

Különben a jövő választáskor majd találunk módot arra, hogy az olyan kereskedőt, ki elég hazafiatlan és esztelen arra, hogy maga alatt a fát vágja s a közös vámterülettel a saját anyagi boldogulásának a sirját megássza, észére térítsük.

A közös vámterület alapján hazánkat talán a jó isten sem tudná megmenteni a biztos anyagi bukástól. Ennek létesülni kell, mert ez a mi létünk feltétele. *Elvégre itt arról van szó, hogy az uralkodó személyes érzékenykedéseért feladjuk-e egy olyan jogunkat, mely nélkül megélni nem tudunk?*

A kik az ischli klauzula gázságát kieszték, azok a kegyelemdőfést akarták megadni a magyar nemzet függetlenségének, mert anyagi függetlenségünk elvesztése után elzüllött volna az a nyomoruság is, a melyet 67-ben alkotott a félénk bölcsesség.

Ami 1907-ig sok víz lefolyik a Dunán és sok pénz kivándorol az országból a Duna forrása felé, ha lelkünket fel nem vértézzük erős és öntudatos hazafisággal. Nem engedi a király, hogy felállítsuk az önálló vámterületet az ország határán? Jól van, hát akkor majd felállítjuk a házunk küszöbén. Ha az uralkodó ház tagjai az osztrák gyárak részvényeibe helyezték pénzüket, ez az ők dolguk. Ők megélnék valahogy akkor is, ha azok a gyárak valamivel kevesebbet jövedelmeznek. Mi első sorban a nemzet életére kell hogy gondoljunk. Mert az uralkodóház is csak a nemzetért van és nem pedig megfordítva. Pusztuló országgal elpusztul az uralkodók hatalma is, példa rá Ausztria. A nemzet ereje nélkül az uralkodóháznak sem lehet ereje. Fel tehát azt a vámkordont minden magyar ház küszöbére!

Erős szervezetet kell adni a honi ipar védelmének és érzékenyen kell sujtani az olyan hazafiatlan kereskedőt, a ki előnyt ad a külföldi gyártmánynak a honi ipar fölött. Mit kell e részben tennünk, azt majd elmondom a következő alkalommal.

Aristogiton.

Talajviz vagy artézi víz?

— Pótválasz Miskolczy Pál barátomhoz. —

Hozzám intézett pótleveled nagyon lehangolt, mert abból azt láttam, hogy az artézi kutak jósága és czélszerű volta felől téged meggyőzőnem nem sikerült.

Most Soltész Nagy Kálmán polgármester ur egy szívélyes levél kíséretében megküldötte nekem a vízvezeték létesítése tárgyában készített memorandumát. A te pótleveled és a memorandum ugyanegy nyomon halad; bocsáss meg tehát, ha én egy füst alatt mind a kettőre kiterjeszkedem.

Te is, meg a polgármester ur is éppen olyan fanatikus hivei vagytok a Sajó mellett ásott kutaknak, mint a milyen fanatikus hive én vagyok az artézi kutaknak. Nehéz lesz tehát egymást kapacitálnunk. A kiváló gonddal és nagy körültekintéssel készített memorandumból azt látom, hogy Soltész Nagy Kálmán polgármester ur a város java és boldogulása iránt melegen érző lelkének egész rajongásával csügg ezen a nagy horderejű kérdésen. Tizenöt év óta vezet kiartartó hévvel és lelkesedéssel ezt az ügyet, a miért bizonyára elismerést és halált érdemel. A polgár-

mester ur szentül meg van győződve arról, hogy a mit a vízvetéki ügy terén eddig tett és alkotott, azt mind jól és helyesen cselekedte; éppen azért nekem, a kicsiny porszemnek, az igénytelen szürke embernek távolról sem lehet reményem arra, hogy szavam ő előtte és az irányadó körökben súlyljal birjon és érdeme szerint mérlegeltessék.

Ennek a leverő tudatnak daczára mégis főlemelem igénytelen szavam, mert lelkemben én is meg vagyok győződve arról, hogy a mit teszek, azt Miskolcz város és lakosainak érdekében cselekszem. Isteneen kívül nincs más hatalom, a mely megakadályozhatna engem abban, hogy azt, a mit igaznak tartok, kimondjam.

Hidd el, édes barátom, engem nem ellenzéki viszketegség vezet ebben a kérdésben. A mi jó és helyes onnan felülről (a polgármesteri székből) származott, az iránt én mindenkor a legteljesebb elismeréssel és méltánylással voltam. De most a vízvezeték kérdésében kénytelen vagyok kimondani, hogy Soltész Nagy Kálmán polgármester ur és vele együtt a bizottság *nem helyes uton jár.*

Mikor a memorandumot megkaptam, azt gondoltam magamban: No most, ebben a nagyterjedelmű irásban alaposan lepipálnak engem! Hanem a mikor a memorandumot nagy figyelemmel végig olvastam, úgy éreztem, hogy *mégis csak nekem van igazságom.* A memorandumban közölt adatok még jobban megerősítettek engem abban a hitemben és meggyőződésemben, hogy Miskolcz városának vizellátására jobb és helyesebb ut nincs, mint *az artézi kut.*

Megmondom miért.

Miskolcz városa környékének földtani alakulását (Memorandum 11. lap) Telegdi Roth Lajos kir. főgeológus 1891. évben itt a helyszínén nyolcz napig tanulmányozta s a víznyerés tekintetében három javaslatot tett.

Első sorban azt javasolta, hogy a Szinva-völgy vízmedencéjében ássanak próbakutakat.

Másodsorban a görömböly-tapolczai fürdőnél felbugyogó hidegforrások tanulmányozását ajánlotta.

Harmadsorban *az artézi kut furását ajánlotta.* Ezt különösen azért ajánlotta, mert az ilyen kut furására az előfeltételek megvannak, a nyomás is megvan, a mint azt a tapolczai *felszálló* hidegforrások bizonyítják. A furás legfőlebb 200 méter mélységig érne, *felszálló víz azonban okvetlenül jóval előbb mutatkoznék.* De az artézi kutaknak — mondja tovább a főgeológus — azon fölötté nagy előnyük van, hogy *mindig egyforma, állandó hőmérsékű, egyforma mennyiségű, feltétlenül egészséges, tiszta vizet szolgáltatnak.* Ilyen kut a város szinva-völgyi részének *bármely pontján*, pl. a térképen vörös szinnel jelölt templomtérén, egy *esetleges* másik artézi kut pedig a város nyugoti (felső) vége felé volna furható.

Végül azt mondja a főgeológus, hogy *a Sajó-völgy talajvize a városnak vízzel*

való ellátására csak a legvégső esetben volna tekintetbe veendő.

No barátom, ennek az országos, sőt világhírű szaktudósnak most te tagadd meg oly szemeszöktibe a tudományát!

Ezzel a szakszerű jelentéssel szemben miképpen járt el a vízvezetési bizottság?

Erre megfelel a memorandum (44. lap) a következőkben:

„Évek óta tanulmányozza Miskolc város tanácsa azon fontos közegészségügyi kérdést, hogy a várost jó, elegendő mennyiségű ivóvízzel olcsón lássa el. E feladat megoldásának műszaki részével a város először a Zellerin-féle részvénytársaság vállalatot bízta meg. Ez a Szinva-völgyében a honvéd-gyakorlótér és a Győri-kapuiut között eszközölt talaj-kutató furásokat, a melyek azonban *eredményre nem vezettek*, az ott talált talaj-vizek mennyiségének, de különösen minőségének elégtelensége miatt.

Ezután az országos vízépítési igazgatóság közegészségügyi mérnöki osztálya tette tanulmány tárgyává a Szinva, Garadna és Uj-Massai források bevezetésének kérdését. Ezen mód sem volt keresztül vihető. A m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és acélgégyárak igazgatóságával folytatott tárgyalások alatt ugyanis kitűnt, hogy a gyár a vízjogilag biztosított Szinva- és Garadna forrásokat vagy azoknak egy részét Miskolc város közönségének ivóvízzel való ellátása céljából átengedni nem hajlandó.

Ezután a város fölött a Sajó-völgyében eszközöltünk próba furásokat.

Mondd meg őszintén, teljesen magadban szállva: helyes eljárás volt ez? Ugy-e, hogy nem volt helyes eljárás.

A bizottságnak akkor, a mikor a Szinva-völgy forrásaitól ilyen rövid uton elmosdottunk, — a geológiai szaktudós javaslata szerint — még két ut volt kimutatva. Egyik a *görömböly-tapolczai forrás-víz*, a másik az *ártézi-víz* megszerzése. A bizottság azonban ugrott egy nagyot. Átugrotta a görömböly-tapolczai forrásokat, az artézi kutakat és a legrosszabb helyen: a Sajó-völgyében állott meg.

Azt nem sajnálom, hogy a görömböly-tapolczai forrásokat átugrotta a bizottság, mert a víznek onnan a városba szállítása még több költségbe kerülne, mint a Sajó-völgyben tervezett vízműből. Azt azonban, hogy az artézi kutat is átugrotta, igaz lelkemből sajnálom és velem együtt sajnálhatja Miskolc városának minden lakosa, a ki jó és olcsó víz után vágyakozik.

Eddig nem tudtam magamnak megmagyarázni, hogy a vízvezetési bizottság miért irtózik annyira az artézi víztől, ma azonban a memorandum azt is megmagyarázza. Ennek az ellenszenvnek az az oka, hogy Miskolcban az artézi vizet, annak minőségét és előállításí módját nagyon kevesen ismerik. Ha én az elmúlt évek folyamán az alföldi városokat be nem jártam volna, az artézi vizet

bizonyára én sem ismerném és most én is nyugodt lélekkel és csendes békeséggel szemlélném a Sajó-völgy talaj-vizének bevezetését. De hát szerencsélenségemre mindenütt megízleltem az artézi vizet és úgy találtam, hogy annál tisztább, kellemesebb és üdítőbb ivóvizet kívánni már nem lehet. Nincs a világnak olyan chemikusa, a ki abban csak egyetlenegy bacillust is találna. A forrásviznek is fölötte áll, mert a legtisztább forrásviz is fölveszi annak a talajnak vagy kőzetnek az ízét, a melyen keresztül folyik. De az artézi víz a maga kristálytisztaságában minden mellékiz nélkül szökik föl abból az óriási vízmedenczéből, mely itt városunk talaja alatt is 200 méternyi mélységben föltalálható.

Ha te, kedves barátom, az artézi forrás vizéről eddig kellően tájékozva nem voltál, azon nem csodálkozom, de hogy Soltész Nagy Kálmán polgármester ur is éppen olyan tájékozatlan, mint te, azon csak bámulni tudok. A tájékozatlanságnak ilyen meglepő tanubizonyosságát nyújtja a polgármester ur a memorandum 55-ik lapján. Azt mondja ott a többek között: az artézi kutak furásánál „előre meg nem állapítható a víz mennyisége és nem tudható annak minősége.” Azután alább így szól: „És még nagy kérdés, hogy a nyert víz iható-e és ipari czélokra fölhasználható lesz-e?” Én édes Istenem! Hiszen ilyeneket csak az az ember mondhat, a ki artézi kutat még soha nem látott, artézi vizet soha nem ivott. Hiszen az artézi víz, mely a föld gyomrában, a saját medrében óriási vízoszlopban véges-végig folyik, Miskolcban is éppen olyan, mint Szegeden vagy Szabadkán. Egy és ugyanazon forrás. És ha Szegeden jó, jó lesz az Miskolcban is. Az artézi víz minőségét szakavatott ember soha kérdésbe nem tette. A mi a mennyiséget illeti, ez sem jöhet kérdésbe, mert ha az artézi forráshoz már egyszer hozzájutottunk, a víz abból olyan vastag sugárban szökik föl, a milyen vastag a cső átmérője.

Hogy Losoncz városában olyan vékonyan adja a vizet az artézi kut, hogy 24 órán át csak 36 köbméter vizet szolgáltat, az szinte hihetetlen. Valami hibának kell ott lenni! Ebből azonban nem következik az, a mit a polgármester ur állít, hogy — mert Losonczon olyan szegény az artézi forrás (ha ugyan artézi az a forrás), hát Miskolcban is ilyen lesz; és ehhez arányítva a mi vízszükségletünket, itt 83 artézi kutra lesz szükség. Ha ez nem rémkép, akkor nincs rémkép a világon. 83 artézi kutból egész Magyarországot el lehetne látni vízzel.

Ezt a rémképet azonban az álmok világába űzi a rideg tény és valóság. Szolnokon 1, Hód-Mező-Vásárhelyen 2, Zomborban 3, Szabadkán 3 artézi kut látja el a lakosságot ivóvízzel. Szegeden van 6 artézi kut, de ezek közül csak 2 (kettő) van kezezetve a városba; ez a két kut látja el a várost ivóvízzel, ez szolgál ipari czélokra is. A többi 4

(négy) kut magánhasználatra furatott: kettő a vasuti állomásokon, egy a kasszárnyában, egy a kertészek során.

Te is, Pál barátom, meg polgármester ur is azt állítjátok, hogy az artézi kutak helyhez kötött kutak, azoknak vizét csak vedrekben meg hordókban lehet házhoz szállítani. Barátom! Igazán megáll az eszem, hogy okos emberek ilyet állítanak. Hiszen az igaz, hogy a kút bármilyen kút legyen is, az nem mozdul ki a maga helyéből. Ha mi artézi kutat furunk a Verestemplom előtt, meg a Városház-téren, az a két kút éppen úgy ott marad, mint a Sajó mellett ásott 29 kut ott marad a maga helyén. Ha ezekből a kutakból inni akarunk, belőlök a vizet valami uton-módon el kell szállítanunk, mert az összes lakosság a napnak minden órájában csak nem mehet inni a kútra. Éppen ezért találta ki a műszaki tudomány a vízvezeték, a mely elvezeti a vizet a kútból a fogyasztás helyére. Hát már most te talán azt gondolod, hogy az a vízvezetési cső olyan finnyás portéka, hogy nem veszi be és nem vezeti el az artézi vizet, annak csak forrásviz, meg talajviz kell? Bizony elvezeti az az artézi kút vizét is éppen úgy, még a bort is elvezetné nagyon szívesen, ha valami jó tokaji borforrás fölé építenék. Szolnokon, Szegeden és Szabadkán saját szememmel láttam, hogy az artézi kutakból vízvezeték útján jut a közönség a vízhez. Vendéglőkben, kávéházakban magam is megnyomtam a csapot, mikor inni akartam. Azt csak nem kívánhatod, hogy a saját szememnek ne higgyek! Zomborban és Hód-Mező-Vásárhelyen az artézi kút vizét — igaz — még mindig vedrekben és hordókban szállítják; de ez csak azért van, mert ezeknek a városoknak még nincs pénzök a vízvezeték létesítésére. Mihelyt azonban elegendő pénzök lesz, az artézi kutat azonnal el fogják látni vízvezetékkel.

Arra a kifogásra, hogy az artézi kut vize meleg, igazán kénytelen vagyok mosolyogni. Hiszen meleg akkor, a mikor felszökik, de a mikor idefent a levegővel érintkezésbe jön, azonnal lehűl s a mikor már a vízvezeték csöveibe jut, éppen olyan hideg lesz, a milyen a csövezeték rétegének hőmérséke. Azt is mondod, hogy jégszekrény is kell az artézi kut vizének lehűtésére. Ugyan hadd el, hát még mi a manó nem kell?

Az artézi kut vízvezetékének létesítéséhez sokkal kevesebb kell, mint a Sajó-völgyben tervezett vízműhöz. Nem kell 34,000 forint a vízgyűjtő területének megvásárlásához. Ebből a pénzből nem két, de öt artézi kut költsége is bőven kikerülne. Már pedig Miskolcban Telegdi Roth Lajos kir. főgeológus véleménye és javaslata szerint 2 (két) artézi kut tökéletesen elegendő. Hát ha még azt is meggondoljuk, hogy az artézi kut vizének elvezetése legalább is felére leszállítaná a vízműre előirányzott 415,000 forint rengeteg összeget, igazán nem értem, hogyan lehet itt még gondolkodni is a fölött: vajjon talaj-vizet ilyünk-e vagy artézi vizet?

A Sajó-völgy talaj-vize annyira-mennyire szennyezett, bakteriumokat tartalmazó és drága, az artézi forrás vize pedig a világ legtisztább, legegészségesebb vize és olcsó. Lehet-e itt habozni a választásnál?

Még egy reményem van. Az, hogy Soltész Nagy Kálmán polgármester ur — a mint az ő ügybuzgóságát, a város érdeke iránt melegen érző lelkét ismerem — ezek után bővebb tanulmány tárgyává teszi az artézi víz megnyerésének ügyét. Ha ő ezen a téren ismert lelkesedésével az adatok beszerzéséhez komolyan hozzát fogadom, hogy féllesztendő mulva épp oly fanatikus hivatás lesz az artézi víznek, mint én.

Te is, édes Pál barátom!

Ruttkay Menyhért.

Kombinációk. Wagner Vilmosnak, a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgyár igazgatójának hirtelen történt elhunytával mindenfelé megindultak a kombinációk az új igazgatónak személye iránt. Szó sincs róla, hogy az állam e két legnagyobb vállalatánál a legnagyobb foku körültekintés és tapintat szükségeltetik. Különösen a diósgyőri vas- és aczélgyár helyes iránybani működése kíván meg nagy szakavatott, nagy látókörű férfit, annál is inkább, mert még a közelmúltban is igen nagy volt a panasz, hogy az állam ráfizet erre a gyárra, hogy a gyár vezetése bizonyos helyes irány reorganizációra szorul. Kétségtelen, hogy ezek okait az állások protekciós osztogatásának voltában kell keresnünk, mely egyes dédelgetett egyéneket ültetett a vezetői székbe anélkül, hogy az illetőkben meglett volna a kellő szakavatottság. Most, hogy az igazgató állás megürült, igen okadott a kombináció a személyek megválogatását illetőleg. Mert ettől függ ennek a nagy, párját ritkító vállalatnak a jövője. Hallatszottak hangok, melyek *Grünzenstein* Bélát, a jelenlegi pénzügyi államtitkárt, másrészt pedig *Farbaky* Józsefet óhajtanák látni az igazgatói álláson. Hogy nem valami szerencsés volna ez a választás egyik személyt sem illetőleg, az kitűnik már abból is, hogy a pénzügyi államtitkár kitűnő financia-zseni lehet, de a vasgyári dolgokhoz éppen semmit sem érthet, a mi szinte kétségtelennek is látszik, miután az államtitkár soha sem foglalkozott ilyen dolgokkal behatóbban. Csaknem ugyanígy áll a dolog *Farbakynál* is, a ki a a selmeczi bányászakadémia igazgatója volt és jelenleg képviselő. Akadémiai igazgatónak jó volt, de kérdés, hogy ugyanolyan jó lesz vasgyári igazgatónak! S már azért sem volna helyes ezeknek kinevezése, mert szinte nyomán követi az a tudat, hogy itt csak egy sinecúra állásról, protekcióról van szó. Emlegetik még *Teutschl* Ferencz igazgató-helyettes, a gyár jelenlegi műfőnökét is. Igaz, hogy az érdem szempontjából neki lehetnek a legjobb és legtöbb seaneai, miután már 40 éves múlt van a háta mögött a gyár üzemében, részvételével s olyan ember, a ki épen ennek folytán teljesen otthonos e szakmában és a kinek nevéhez fűződik a gyár eddigi előrehaladása

és felvirágzása, de hát a kinevezések utjai sokkal ismeretlenebbek, mint a sorsé. No meg még nem vagyunk egészen ott a folytonosan hangoztatott „jog, törvény és igazság,” korszaka daczára sem, hogy a nagy szolgálati idő és a szakismeret érdemét méltassák. Mindenesetre kíváncsian várja a közönség, kit fog érni a kormány kegye. A kérdés városunkat mindenesetre elsőrendűen érdekli.

Ignoramus et ignorabimus!

Irta: *Köszegi Armand.*

II.

Error. (Polytatás.)

Legbüszkébbek azok az urak, akik a kuldusok közt — urak.

Bűneink nem ártnak annyit, mint balgaságaink.

Köszönöm, édes Istenem, hogy két kézzel sujtasz engem lépten-nyomon. Szenvedéseim megtanítanak philosophiára, s a philosophia az élet megvetésére.

A philosophia tanít meg fájdalom nélkül élni, s az élet fájdalom nélkül — meghalni.

Nem keserü gunyja-e a sorsnak az, hogy a ki az egész világ urának hiszi magát, a római pápa, egyben az egész világ koldusa is, milliókra menő péterfillérekkel tartatván ki magát a szegény kizsebelt nép jóhiszemű sége által. S miért? Hogy teljék aranyos hintókra, czifra testőrökre, kövérre hizlalt bibornokokra, s e sybaritáknak — mivel tunyaságukban másképp megsűrűsödnek vé rök — selyembe öltözött asszonyokra.

Nincs egyetlen ország, melyben annyi törvénytelen gyermek, örömeány és koldus hemzsegne, mint az örökvárosban. S míg az éhező nép kenyér után ordít, s válaszul a gyáva karabinierek golyózápora hatol át kiaszott tagjain, véresre festve az aranyos hintókra, minden drágaságokkal telt templomok márványlépcsőit — egy falat kenyérért, egy falat kenyér miatt, — a mihez a legutolsó kiveret kutyának is joga volna — ez alatt a fogatlan pápa fekete csuhás serege pompás refectoriumok homályában habzó serlegek és pástétomok mellett mulatozik.

Krisztus, kit a policzia ma bizonyosan elfogatna, lefotografáltatna, s a tizedik határon tulra tolonczoltatna, vagy nagyási mania miatt az örültek házába csukatna, hirdetvén evangéliomát egykoron, mezitlább bolyongott Hebron völgyein és erdőin által, fáradott, gyöttrődött, éhséget és szomjúságot szenvedett gyakorta, míg Krisztus helytartója egy egész parasita had élén dözsol minden földi javakban.

A dolog ily állását látva, méltán sóhajtok keserü lelkünk mélyéből:

Jobb dicsőíteni, mint dicsőnek lenni, mert az első kenyeret ad bőven, míg emez csak sorsharagot és martyriumot terem.

Descartes, Luther és Melancton a világ legnagyobb jótévői és tanító-mesterei, kik az emberi nemet megtanították kételkedni, mert a kételkedés a tudás kezdete s a tudás az üres tekintély megölője. Ha ők nem élnek s nem munkálnak, kerek a világ egy nagy börtön volna tömjénfüsttel és hazugsággal teljes, melyben milliók szenvednének nagy, nehéz rabságot, görnyedve a lelkiismeret keserves béklyói alatt s börtönünk keskeny nyílásain nem hatolna be egyéb, mint a máglyák vérvörös fénye s a diaconusok zúgó éneke harangszóval elegy, melyben megtörve a „per majorem Dei gloriam” bemutatott emberáldozatok utolsó

halálordítása, mint a fékevesztett, mindent elpusztító vizár harsogó hullámaiba a vészkiáltás . . .

S én is, ki most kezemre hajtva a fejemet, gondolkozom, keresve emésztő vágygyal az igazságot, bizonyára nem irhatnám e pogány sorokat, haem valahol a ghetto homályában hegyes piteumot hordozva és mellemen az undok sárga foltal ijedten, meglapulva rejtőzném vagy gyors lábakkal menekülnék az érdekes, nemes szenátorok kegyetlen sententiája s a feldühödt nép adáz haragja elől, — mert nálam találták tán a gonosz Talmud néhány avult levelét, mert rajtam keresnék — óh, Isten! — a hétről-hétre eltűnedező keresztyén lányok kintott véré. — Futnék futnék, mint az üldözött vad s hajrát kiáltva utánam a nyomomba hágó drabantok — óh, mert árulómmá lenne a lobogó láng, felperzselt szülőhajlékom sziporkázó tüzesóvaja, mely beviláglaná utamat egész a temetőig, egész odáig, hol inaszakadtan lerogyva, ragadnának fel üldözöm egy besüppedt sir mellől, a mint reszkető karom görcsösen vonná körül düledező fejfáját.

S elvinnének, megölnének!

Mert zsidónak születni halál!

Légy áldott Descartes, Luther és Melancton s legyenek áldva veletek mindazok, kik megdöntöttétek a vakhit uralmát s felszabadítottátok az emberi szellemet a legnagyobb zsarnokság alól.

Mi a vallás?

Mesterséges ürügy arra, hogy az emberek egymást ok nélkül gyűlölhessék.

A mit az élet megtagad tőlünk, a halál valósítja meg — az egyenlőséget. Thanatos! Ezért vagy te a fejedelmeknek legnagyobb ellensége, s a szegényeknek egyetlen jöltévője.

Ha valaki igent mond, mondhatok arra nemet, s ha valaki ugyanarról nemet mond, mondhatok igent.

Minden dolog olyan, a milyen szempontból vizsgáljuk, s ha egész teljességében ismeri akarunk valamely dolgot, minden oldalról szemügyre kell vennünk, s a mit így megállapítunk, az az igazság.

S az igazság az, a mi mindig és mindenkinél az, de különböző szempontokból véve mindig más és más.

De mivel a dolgok minden tekintetben való vizsgálatára és összes való és lehető vonatkozásainak felismerésére az emberi elme véges voltánál fogva képtelenek vagyunk, ezért minden ítéletünk hiányos, s hiányosságánál fogva téves, vagy ellentmondó — vagy indokolatlan, s mint ítélet a legtöbbször meg sem állhat.

Ha a láncból kiesik egy szem, nincs többé egy láncz, hanem csak két darabja.

Ha a dolgok vizsgálatánál ítéleted alapjául nem veszed föl az itélt dolog összes sajátosságait és vonatkozásait, különböző ítéleteket mondottál egy dologról, melyek külön-külön igazak lehetnek, de együttvéve — nem. Egyet és igazat csak akkor mondhatnál, ha a dolgot minden oldalról ismeréd, egységesen ítélnéd, felfogván annak minden vonatkozásait, melyek vannak avagy lehetnek.

Am erre ember nem képes.

Az igazságot tehát örökösen csak — tapogattjuk.

(Folyt. köv.)

Városi és megyei ügyek.

Városi közgyűlés.

(d) A városi közgyűlések történetében sok mindenre akad példa, de a csütörtöki délutáni azért mégis egyedül áll. Három óra helyett egy negyed négykor kezdődött s minden választás, meg elég sok számból álló érdekes tárgysorozat daczára is, egy negyed óra

multán már vége volt. De hát ki is érdekelnék oly nagyon a tárgyak lényege iránt, elég, ha a városatyák a komisz, lucskos időben még el is fáradnak a gyűlésre és csendesen rábólintgatják a polgármester úr kérdéseire a boldogító „igent”. Hát nem volt jobb, hogy a vásárbérlő kérelmét pártfogóan tudomásul vették, vagy hogy a bünyyomozati osztály ügyének tárgyalásánál szintén nem szólaltak fel?! Minek is lett volna ezeknél felszólalás?! Hisz a polgármester úr tudja legjobban, mit és miért cselekszik!

No, de elmúlt a dolog, kár a rekriminációért! A jövőre nézve azonban mégsem hallgathatunk el egyet-mást.

Itt van mindjárt a vásárbérlő kérelme. A t. vásárbérlő úr nem kíván kevesebbet, mint-hogy a város a létező tételes jog, szabályrendelet és szokás ellenére a helypénzeket — melynek már fogalomértéke is azt jelenti, hogy az árusító helyeken szedhető csupán — ne itt, hanem már a vámsorompóknál engedtesse meg szedtetni. A törvénynek ekkora kijátszását és a közönség érdekeinek mellőzését ily mértékben megkísérteni, aligha akadt még példa!

A törvény egész helyesen azt rendeli, hogy a helypénz csak az árusítóhelyeken szedhető; ez pedig azt jelenti, hogy helypénzt csak az árusító, a ki árusít. Ez természetes is. A vásárbérlő ezzel ellentétben pedig már a vámnál kívánja eszközöltetni. Hogy ipari, kereskedelmi szempontból a szállító vidéki és a vásárló városi közönségre nézve mily sérelmet és általában mily jogtalanságot tartalmaz ez a kérés, azt legjobbnak véljük példával megmagyarázni. Van valakinek egy vidéki termelő ismerőse, vesz attól pl. 3—4 véka krumplit azzal, hogy azt a városba alkalomadtán való bejövételkor szállítsa be neki. A termelő bejön s a vámhoz érve, lefizeti a vámdíjat, a bérlő azonban nem boszátja át, hanem követeli tőle a helypénzt is. A szegény ember hiába erősítgeti, hogy ő nem a piacra, a vásárra viszi holmiját, hanem egyszerű megrendelésre házhoz szállítja, a bérlő nem hiszi el, a minthogy nem is köteles elhinni, miután ily módon kijátszta őt, hanem kényszeríti a helypénz lefizetésére. A szegény ember tehát semmiért díjat fizetett, a bérlő pedig ugyancsak semmiért pénzhez jutott.

Vagy még egy eklatánsabb példa. A gazdaságnak van egy falusi ismerőse s felkéri, szállítson neki aprólékot. Az asszony bejön s a vámnál megveszik rajta a helypénzt, pedig még a színet sem látta a piacnak. Tehát természetesen megdrágítja az aprólék, vagy más árucikk árát, jól lehet az élet már így is elég drága nálunk.

Ez csak egy pár példa, de gondolja meg mindenki, hány variációban fordulhat ez elő s mindezekből egy hosszú év folyamán mennyi pénz gyűlik egybe a bérlőnél — egész jogtalanul. Mert ez határozottan az s ilyent a városnak nem hogy pártfogolni kellene különféle hangzatos ürügyek alatt, hanem még megtorló álláspontot is elfoglalnia, ha ilyen létezik. Igaz, hogy ebből haszna van a városnak közvetett úton, a mennyiben a bérlő ennek reményében több bért fizet, de az anyagi résztől, ilyen jogi és erkölcsi kérdésben, még csökkenő haszon mellett is el kell tekintenie a városnak. A város, mint jogi és erkölcsi testület, nem engedheti meg az ilyen jogtalan és erkölcstelen eljárást. Keressen a város más utat-módot az anyagiakban való előmenetelhez, de ne ilyet, mert ezzel csak rossz példával jár elő. S a közgyűlés mégis tudomásul vette s a polgármester úr indítványára felterjesztést intéz a miniszterhez. Biztosra vesszük, hogy nem fogja engedélyezni, mert ez ellenkezik az igazsággal, a törvénnyel.

Elhhez bizony jó lélekkel hozzászólhattak volna a városatyák, hisz némi részben az ő bőrükre is megy. Vagy talán a bünyyomozati osztály dolga nem kívánt volna meg némi érdeklődést?! Bizony meg. Hogy Horváth Károly kapitány fizetését felemelték, az jogos

is, méltányos is volt azon kiváló működésért, melylyel ő a bünyygi osztályt vezeti, de hogy Takó Sándorról tudomást sem vett a közgyűlés fizetésemelés tekintetében, ez már öreg hiba. Éjjeleket, nappalokat eltölteni terhes szolgálatokban, oly igazán csekély javadalmazás mellett, több, mit egy ügybuzgó embertől elvárni lehet. Csupán méltányossági okokból jegyezzük meg ezt, bárha a fizetésemelés jogos is.

Mindezekben azonban már túl vagyunk s legfeljebb csak egy másik közgyűlésen lehet segíteni, a mennyiben már lehet.

A közgyűlés lefolyása következő volt. A közgyűlést 1/4 4 órakor, miután a vágóhídi állatorvos választása volt napirenden, dr. *Tarnay Gyula* alispán nyitotta meg, előterjesztvén a pályázati hirdetmény eredményét. Beérkezett 19 pályázat, ebből a kandidáló bizottság három jelölt ki u. m. *Fliegl László* világi, *Katona Gyula* szilágy megye és *Krányi Miksa* budapesti állatorvost. Szavazásra azonban nem került a sor, miután közfelkiáltással *Fliegl Lászlót* választotta meg a közgyűlés állatorvosnak.

Majd *Soltész Nagy Kálmán* polgármester foglalta el az elnöki széket, üdvözlővén a jelenvöltek s támogatásukat kérve ki a város javára való munkálkodásában ugy a maga, mint a tisztikar részére. Az ezt követő éljenzés után a következők nyertek elintézését.

Az árpóda felügyelő bizottság tagjai lettek *Csonthó Lajos*, *Ujházy Kálmán*, *Doma József*, *Varga Pál*, *Hercz Sándor*. A pénzügyi bizottságba az üresedésbe jött tagsági helyre *Zelenke Pál* helyett dr. *Rácz György* választott meg közfelkiáltással. Tudomásul vette a közgyűlés a képviselői bejelentéseket, u. m.: az ág. ev. egyház megbizta képviselőjélül *Kulesár Károlyt*, *Dick Mór* *Friedman Gyulát*, *Kubaeska István* *Lichtenstein Lászlót*, a máv. üzletvezetősége *Görgey Lászlót*, a görög kel. egyház *Peszkar Sándort*, a máv. betegsegélyző egylete *Sztankovich Miklóst*, özv. *Greutter Józsefné* dr. *Greutter Antalt*, az izr. hitközség dr. *Spira Salamont*, özv. *Mahr Pálné* *Mezei Pált*, a minorita-ház *Szöke Dániel* házfőnököt, a gőzmalom r.-t. *Schrekker J. Lipót*ot, özv. *Kun Jánosné* *Lengyel Lajost*, özv. *Holländer Józsefné*, dr. *Genci Sámuel*et, *Möös Anna* *Butykai Józsefet*.

Felolvastattott az alispánnak, mint az igazoló választmány elnökének azon átíratra, mely szerint *Brotán János*, *Lőrincz József*, *Rácz János*, *Szalay Károly*, *Raab Ignác*, *Baruch Gyula* póttagoknak a képviselői testület létszámába való behívását hatályon kívül helyezte. Helyettük *Herbst János*, dr. *Sassy János*, *Tavassy Rezső*, dr. *Szentpáli István* és *Groszman Gyula* hivandók be, a kik eredetileg mint póttagok behívtak, s így rendes tagokká lettek.

A vásárbérlő aziránt folyomodik, engedje meg neki a város, hogy a helypénzeket már a vámnál szedhesse. A közgyűlés a polgármester indítványára ez ügyben felterjesztést intéz a miniszterhez.

A villamos világítási társasággal kötött szerződés jogánál fogva a közgyűlés igazgatósági tagnak *Soltész Nagy Kálmán* polgármestert küldi ki.

Felolvastatik a miniszter azon leírata, hogy a minden hó harmadik szerdájára kérelmezett állatvásárt a sertésvészre való tekintetből nem engedélyezi. Tudomásul vétetett.

A rendőrség bünyyomozati osztálya a jogügyi bizottság és *Déván Ottó* kir. ügyész előterjesztése alapján olyképp alakított meg, hogy ennek vezetésével *Horváth Károly* kapitány bizatott meg, a kinek fizetését 400 koronával is emelték a nehéz teendők ellátásáért. Melléje nyomozó biztosul *Takó Sándor* rendeltett ki, azonkívül pedig egy irnoksegély is adatott. (A nagy ügyforgalom mellett bizony még egy biztos és még egy irnok volna oda szükséges!) A *Takó Sándor*

kirendelése folytán megüresedett II-ik szakaszbeli biztosi állásnak választás utján való betöltése iránt a jövő közgyűlés fog intézkedni.

A közgyűlés ezek után 1/4 4 óra után pár percczel ért véget.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Január hó 28-án. A miskolci polgáregylet évi rendes közgyűlése a saját helyiségeiben 1/211 órakor.

Január 28. A miskolci mezőgazdák egyletének közgyűlése d. u. 2 órakor az egyleti helyiségben.

Február hó 1-én. A miskolci dal- és önképző kör zártkörű táncvizsgálma a Soper szállodában.

Február hó 3-án. A miskolci ipartestület táncvizsgálma a Koronán.

Február hó 3-án. A kereskedők és kereskedő ifjak egyletének bálja a Koronán.

Február hó 5-én. Az első esküdtzői tárgyalás d. e. 9 órakor a törvénykezési palotában.

Február hó 6-án. Almássy Endre hősszerelmes jutalomjátéka a színházban.

Február hó 8-án: A miskolci felsőkereskedelmi iskola tánczezel egybekötött hangversenye.

Február hó 10-én. A miskolci ág. hitv. ev. dallegylet tánczezel egybekötött zártkörű dalestélye a Koronán.

Február hó 10-én. A sajó-szentpéteri Bányatelepi olvasókör táncmultsága a bányatelep vendéglőjében.

Február hó 11-én. A miskolci első magyar hadastán-egylet zártkörű táncvizsgálma a Soperben.

Február hó 12-én. A miskolci máv. tisztii kör zártkörű tánczeztélye 8 órakor a Soper szállodában.

Február hó 17-én. Tiszti estély a Koronán. — A miskolci peesenyé sütők sódar táncvizsgálma a Soperben.

Február hó 18-án. A miskolci mezőgazdák társas egyletének táncvizsgálma az egylet kebelében létesülő daloskör javára a Koronán.

Február hó 21-én. A miskolci ev. ref. főgimnasiun ifjuságának hangversenye a koronán.

Február 24. A diósgyőri vas- és aczélgári nőtlen alkalmazottak tánczeztélye a kaszinó nagyteremében.

Márczius hó 3-án. A miskolci polgári dal-egylet tánczezel egybekötött dalestélye a Koronán. *Naponta* előadás a színházban.

— **Wagner Vilmosnak**, a m. kir. államvasutak gépgyára és a diósgyőri m. kir. vas- és aczélgár igazgatójának, kit a hirtelen halál hivatalos körutja alkalmával 60-ik életévében ért utól, f. hó 20-án volt a temetése *Zólyom-Brezón*. Az ottani vasművek összes alkalmazottain kívül, az egész város lakossága megjelent a temetésen, melynek gyászpompáját a nagyszámu küldöttségek, a rengeteg koszorú emelték. Küldöttségileg képviselve voltak a temetésen: a pénzügyminiszterim vasműosztálya, a selmeczi bányagazgatóság, a selmeczi bányászati és erdészeti akadémia, a máv. gépgyár, a diósgyőri vas- és aczélgár, a beszterce-bányai erdőigazgatóság, a mármárosi bányavasut, a vajdahunyadi, a kutsiri, a bihari vasgyárak, *Zólyom megye*, *Besztercebánya* és *Breznóbánya* városok stb. A ravatal köré több mint 50 koszorút helyeztek el. A gyászba borult családhoz részvét táviratot intézet többek között *Lukács László* pénzügyminiszter. *Graenzenstein Béla* államtitkár, a mármárosi sóvasut igazgatósága, a diósgyőri vas és aczélgár tisztikara nevében *Teutschl műfőnök*. *Szathmáry máv. tanácsos* és neje, azonkívül még igen sokan, kik az elhunyt igazgatóban a kiváló személyi tulajdonokat megismerték és tisztelték.

— **Kubelik Jan** második miskolci hangversenye február hó első felére halasztott el, mivel Kolozsvár, Arad és Temesvár városokban a programjától eltérőleg még egy második hangversenyt volt kénytelen azonnal rendezni. A berlini és bécsi hangversenyek miatt, melyeket február hó első napjaiban tart meg. Miskolcz, Debreczen, Pécs, Pozsony, Szekesfehervár stb városokban a még adandó hangversenyei február hó első felében tartatnak meg. A hangverseny napját *Verő I.* és társa cég külön-külön körlevélben fogja idejekorán a közönség tudomására hozni.

— **Egy munkás kitüntetése.** A maga egyszerűségében is szép, megható ünnepély folyt le Szihalmon jan. 14-én. Alkalmat szolgáltatott erre Darányi földmivelésügyi m. kir. miniszter ama dícséretre méltó tette, mely szerint díszoklevéllel s 100 koronás jutalommal tüntetett ki az ország minden részéből sokakat azon cselédek és mezei munkások közül, kik egy helyben huzamosabb időt — évtizedeket — töltöttek el szorgalommal s mindvégig becsületes munkássággal. — Borsodvármegye területén négy cseléd s három mezei munkás találta a nevezett jutalomra érdemesnek. Ezek között volt **Urbáncsik János** szihalmi lakos is, ki az egri főkapitány szihalmi uradalmában 34 éven keresztül munkálkodott mint aratógazda, mindenkor kitartó szorgalommal, becsületességgel. — A díszoklevél s jutalom, mint említve volt, jan. 14-én adatott át a kitüntetettnek Szihalmon, a község háza tágas udvarán, egyszerű, de mégis megható módon. — Délelőtt 11 órakor a helybeli gazda- és munkásközönség — élén a község intelligens elemeivel — szép számmal jelent meg. **Bónis Bertalan**, a járás főszolgabírája, a nép felfogásához mért tartalmas, szép beszéd kíséretében, melyben különösen hangsúlyozta, hogy a becsületes munka nemcsak magának a munkásnak szerez nyugalmat, nyugodt lelkiismeretet, jól eső érzést, hanem megszerzi embertársainak becsülését s méltánylásra talál a legfelsőbb körökben is — a kitüntetettnek átadta a díszoklevelet s 100 korona jutalmat. — Utána **Beöthy Mór** ottani káptalan-uradalmi tisztartó lelkesült szavakkal buzdította az egybegyűlt népet a szép példa követésére, majd köszönetet mondott a főszolgabírónak az ünnepélyen való megjelenés és szíves közreműködésért, s végül éltette Darányi minisztert, ki e téren első mutatott dícséretre méltó példát, ki nemcsak szóval, üres ígéretekkel, de tettel mutatta meg, hogy szívén viseli a társadalom ez elhanyagolt elemeit, a cseléd és munkásosztálynak is érdekét. — Meghatottság vett rajtuk erő, mikor a kitüntetett a maga egyszerűségében, keresetlen szavakkal köszönte meg az elismerésnek ily nem remélt kifejezését. — Így folyt le a kis ünnepély, mely felejtethetetlen marad a községben s ha vissza-vissza gondolunk rá, ajkainkra önkéntelenül jönnek a szavak: Áldd meg Isten mindenkor a becsületes ember munkáját! — Az ünnepély végeztével s a közreműködő főszolgabíró s a megjelent urak **Beöthy Mór** tisztartó vendégszerető asztalához voltak hivatalosak ebédre, hol a fesztelen jókedv és a szebbnél-szebb díszítésekben nem volt hiány.

— **Gazdák gyűlése.** A miskolci mezőgazdák társas-egylete január 28-án (vasárnap) délután 2 órakor az egyleti helyiségben tartja évi közgyűlését, melynek tárgyai 1. Elnöki jelentés. 2. Mult évi számadás. 3. Jelen évi költségvetés. 4. A tisztviselők megválasztása.

— **Családi dráma.** Rémes családi dráma történt f. hó 20-án Rakaczán. **Barna Mihály** rakaczai földmives folytonos czivódásban élt nevével s f. hó 20-án veszekedés közben oly dühbe jött, hogy kést rántva elő, feleségét le akarta szúrni. Az asszony futásban keresett menedéket s fia lakására igyekezett eljutni. A férje ide is követte, azonban vesztére, mert a fia anyja segítségére jött s apja kezéből kicsavarva a kést, markolatig döfte apja szívébe, ki nyomban kiszzenvedett. A gyilkos fiu iránt nagy a részvét, mert mindenki jóra való embernek ismerte, kit csak a fölindulás vitt rá a borzalmas tetre.

— **Hangverseny.** A miskolci ev. ref. főgimnázium ifjusága 1900. év február hó 21-én, szerdán az ifjusági olvasó-kör és zene-egylet javára a Korona-szálló nagytermében hangversenyt rendez. A hangverseny után táncz következik. Kezdeté este fél 8 órakor. Rendező bizottság: Tóth Benő tanár elnök. Főrendező: Kovács Gábor, Mádai Lajos, Pataky Sándor. Pénztáros: Puky

Kálmán. Ellenőr: Kron Imre. Rendezők: Csordás Kálmán, Egly József, Nagy Jenő, Gartner Aladár, Kiss Ferencz, Leskó Béla, Lossonczy István, Markó István, Mikuleczky István, Nádpataky Andor, Némethy Pál, Petykó József, Repeczky László, Silbiger Gyula, Szent-Iványi Zoltán.

— **Az új bankjegyek.** Az új megegyezés szerint tudvalevőleg tíz, husz, ötven, száz, továbbá ötszáz és ezer koronás jegyek fognak forgalomba kerülni. A tízkoronás jegyekből 18 millió darab, a huszkoronás jegyekből 20 millió darab, az ötven- és százkoronás jegyekből öt-öt millió darab és végül az ötszáz- és ezerkoronás jegyek mind-egyikéből háromszázezer darab fog két év lefolyása alatt forgalomba bocsáttatni. A kibocsátást szeptemberben fogják a huszkoronás jegyekkel megkezdeni és ezt 1901. január 1-én a tízkoronás jegyek és nonsokára rá az ötvenkoronás jegyek kibocsátása fogja követni. A száz-, ötszáz- és ezerkoronás jegyek kibocsátása csak mintegy két év múlva fog megtörténni.

— **Egy cseppet sem rossz.** A mai postával a következő „Rejtvényt“ kaptuk, melyet annál inkább közlünk, mert újabb időben ez a betegség a szállítási vállalatoknál nagyon el kezdett harapódzni . . .

1. Hogyan lehetne a vasutasokat arról leszoktatni, hogy a ládákat tompa eszközökkel fel ne feszegessék, belőlük értékes tárgyakat ki ne vegyenek, s ha ezt megtették, a ládákat az átvéőre nézve gyanutlaná ne tehessek?

2. Hogyan lehetne arról is leszoktatni bizonyos rangbelieket, hogy a hordókat az abroncsok alatt ki ne furják, belőlük a jó nedveket gi ne szivják, a hiányt vízzel ne pótolják és hogy a szállítmánynak az átvéőnél gyanutlaná tétele végett a furtlyukacsokat be ne czövekelhessék s az abroncsot a furott lyukak helyébe újra vissza ne verhessék?

Amelyik vasútas e rejtvényt megfejti, általi tisztviselővé fog promoteáltatni és a községi pótdoktól mentes leszen mindörökké.

Ez a rejtvény anyira érdeklí az egész ország nagy közönséget, hogy méltó rá felhívni annak a derék embernek a figyelmét, ki ezidőszertint a kereskedelmi tárczában az ura.

— **Öngyilkosjelölt szobaleány.** Tegnapelőtt egy **Szepesi Mari** nevű szobaleány akarta magát eldobni az életét szerelmi bánatában a Budapest szállodában levő lakásán. Tizenöt skatulya gyufát vízbe áztattott és annak mérgéből ivott, de csak néhány kortyot. Ugy látszik, hogy meggondolta a dolgot. Az azonnal megjelent mentők a kórházba szállították, a honnan másnap egészségesen bocsájtották haza.

— **Sódar táncmulatság.** Az alakulóban levő miskolci pecsenyesütők egylete február 17-én a Seper-szálloda dísztermében „Sódar táncmulatságot“ rendez. Belépti-díj tetszés szerint, karzatjegy 60 flér. A tiszta jövedelem jótékony célra fordittatik.

— **Czimbalomlopás.** **Rontó József** belsőbőcsi lakos igen muzsikális ember lehet, legalább erre a kiválósága enged következtetni az a ténye, hogy **Gáspár Rudolf** diósgyőri lakosnak czimbalomját a vasgyártelepi vendéglőből elemelte. Eddig bizonyára némileg enyhítő körülményeket is lehetne felhozni, ha már a ki mindenáron védelmezni szeretné, hisz esetleg mulatozás után vissza is lophatta volna. De hisz Rontónak nem annyira a czimbalom, mint inkább az ára kellett és rögtön az elemelés után Miskolcra jött be és a czimbalmot Grünfeld Sámuel zálogosnál elzálogosította, a hol a rendőség meg is találta. Az ilyenformán épen nem muzsikális emberen most a bíróság fogja elverni — a port.

— **Ez is reklám.** Egy szatócs-üzlet kirakataiban egy fatál telítve van új egy filléresekkel, úgy ragyogtak ott, mintha fényes aranyok volnának. Megkérdeztük a boltost, hogy miért vannak azok a kirakatokban?

— Hát csak azért — felel az élelmes greisler — mert én ezt csaléteknek állítottam fel. Az ember olyan, mint a holló, vagyis rajong a fényes darabért. A ki vásárol nálam 5 fillérért, az kap ajándékba tőlem egy fényes új fillért. És lássa uram, még a külvárosi gyermekek is hozzám jönnek vásárolni, csak hogy a fényes pénzdarabot megkaphassák.

— **Házasulandók mulatsága.** A diós-győri vas- és aczelgyár nőtlen alkalmazottai 1900. évi február hó 24-én a diósgyőri m. kir. vas- és aczelgyári kaszinó nagytermében táncmulatságot rendeznek, melyre a meghívó egyszersmint belépti jeggyel is szolgál. Kezdeté este 8 órakor.

— **Kályhacsó tisztítás.** Ki ne tudná, milyen sok kellemetlenséget okoz az, ha télen a kályha felmondja a szogálatot, a fa benne égni nem akar, hogy a kályhában és a csövekben sok korom rakódott le. De azt kevesen tudják s talán még kevesebben fogják hinni, hogy e bajon a kéményseprő vagy kályhás segítsége nélkül is könnyen segíthetünk. Nem kell egyebet tenni, mint egy marék friss burgonya-hajat dobni a kályhába a tűzre, mire a kályha ajtait gyorsan be kell tenni. Az égő burgonya hajából fejlődő gőz feloldja a kormot, mely a csövekben lerakódott s a kéményen át kiviszi a szabadba. E szernek ismételt alkalmazása mellett a kályhákat sokkal ritkábban kell tisztítani.

— **Már nem sokáig tart** a kiárusítás a **Baumgarten és Braunfeld** helybeli kereskedők által megvett régi **Dancz**-féle üzletben. A ki tehát szükségleteit olcsón és legjobban akarja ellátni, az siessen bevásárolni.

x **Üzleteladás.** Egy a város legélénkebb helyén levő jó forgalmu **játékkereskedés** családi körülmények folytán rendkívül kedvező feltételek mellett eladó. Czim megtudható a kiadó hivatalban. 1—3.

Színház, Művészet.

** **Színház.** Aligha volt még rendes színdínyben oly mozgalmas, ünnepi színházi est, mint a keddi. A közönség már napokkal azelőtt egyébről sem beszélt, mint a keddi előadásról. A színtűgy iránt való nagyfokú lelkesedésnek aztán meg is volt a látatja, mert a közönség zsufolásig megtöltötte a nézőteret, ember-ember hátán tolongott, a zenekar helyiségrész pedig valóságos virágerdő volt, szebbnél szebb csokrokkal, babérszuszorival és egyéb értékes ajándékokkal. S mindez — a mit talán előre kellett volna megemlítenünk — **Ledovszky Mariska** jutalomjátékára történt. Igazán megható volt nézni a szeretetnek és az elismerésnek azt a spontán megnyilatkozását, melylyel a közönség ez estén elhalmozta kedvencét. Mintha csak kárpótlást akart volna nyújtani a titkos tüszurásokért is . . . No de „spongyát“ az elmúltakra, a fényes sikernek és az ünnepelésnek regisztrálásba se kerüljön keserű csepp. Alig hogy a színpadra jött **Szulamith**, óriási tapsvihar, szünni nem akaró éljenzés fogadta, miket az ajándékoknak egész sokasága tetőzött be. Az ajándék tárgyak között voltak egy pénzzel megrakott ötpecsétes levél, hatalmas babérszuszorú közepén oda erősítve egy gyémánt mellűvel, csokrok, viráglegyező, selyemből készített s kameliákkal díszített palma minden levelén a művész nő egy-egy szerepével, virágokkal díszített sárga selyem diványpárna, esernyő virágból, porcelán díszmű stb. Egy negyedóráig is eltartott, a míg végre lecsendesült a publikum, miközben **Ledovszky Mariska** meghatottan, köszönte meg a párját ritkító elismerésnek kifejezéseit. Azontul rendes medrében folyt az előadás, szünni nem akaró tapsokkal **Szulamith**-nak minden jelenete és ének száma után, melyek teljesen méltók voltak a nagysikert

ért a darab eddigi előadásaihoz. De a többi szereplők is kitétek magukért, osztozkodván ilyformán az est sikerében. Hunfi Imrének a szünni nem akaró tapsokra megkellet ismételn az ismert kolnidrét. A közönség ezt már elegettelenné tartja. Szép sikere volt még Csongorinak, Bethleminek, Kornainak, mindannyjukat zajosan megtapsolta a közönség. A jutalomjátéknak azonban a színházon kívül is volt folytatása. A flatalság megvárta színház kijáratánál Ledovszky Mariskát és zajos éljenzések között kísérte haza lakásáig, a hol csaknem tovább egy negyedóránál tartott az ováció. — A jutalomjáték azonban mintha kimerítette volna a közönséget, szerdán Meszlényi Adrienne vendégszereplésén csak a páholyok teltek meg, a földszinten csak félig volt közönség. — Ez azonban annál nagyobb érdeklődéssel várta a „Szegény ifjú történeté”-nek azt a jelenetét, a melyben a vendég a színpadra lép. Ekkor zajosan megtapsolták. Magáról az előadásról legjobban szeretnénk semmit sem írni, végre is egy vendégről csak jól kellene mondanunk. Meg kell adni, hogy igen szép színpadi alak, feltűnő csinos nő, de a színművészet kellékeinek nagyobb bírása nélkül. Játéka minden jelenetben egyforma s még a drámaibb jelenetben sincs arcának mimikája, pedig ez nem is volt olyan nehéz szerep. A közönség azonban udvarias volt s a mikor csak alkalma nyílott, mindig megtapsolta. Annál jobb, kifogástalanabb volt Almássy. Valósággal lelke volt a darabnak, nem csupán szerepének vezető voltánál fogva, hanem szép és a legapróbb részletekig kidolgozott játéka által, a mit többször meg is tapsoltak. Kifogástalanul jó volt Breznay, de a többiek ellen sem lehet panasz. Bozókyt pedig épen dicséret illeti, a miért Ráthonyi szerepébe beugorva, ha helylyel-közzel nem is, de általánosságban szépen játszott.

Csütörtökön ismét Meszlényi Adrienne vendégszereplésével a Kaméliás hölgy adatott. A színházban alig volt közönség. De hisz ez az előbbi est sikertelensége folytán természetes is. Kiírják a színlapra, hogy a *nemzeti színház elsőrendű művésznője*, a helyett, hogy megmondanák az igazat, hogy t. i. *vidéki tanulmányutrá* jött Miskolcra. Ha ez állt volna a színlapon, egész őszintén, bizony több közönség is lett volna, azonkívül pedig nem tekintettek volna oly várakozás teljesen a szereplés iránt; de így eljárni, több a soknál. Valósággal kicsinylése a miskolczi közönségnek és ledegradálása a nemzeti színház művészetének. A hogy Meszlényi Adrienne játszotta Gauthier Margitot, annál sokkal, de sokkal jobban adják a mi saját színészeink, pedig azoknak nincs oly széphangzású tilulusok. Egész estén át nem láttunk olyan jelenetet, mely következtetni engedett volna bizonyos fokú művészetre. Némileg, de csak némileg az a jelenet volt megjátszva, melyben Armand atyja előtt lemond Duvalról. De ezen kívül azonban egyéb sem volt. Megbámulta közönségünk a fess s igazán remek színpadi alakot, a kiváló szépséget és a feltűnően csinos toalettekkel együtt a többi külső bajukat is és udvariasságában és lojalitásában meg is tapsolta azokat. A mi házi színészeink egytől egyig sokkal jobbak voltak. Molnár Gyula a bicziója teljes kifejezésre talált Duval Armand szerepében. Szépen játszott, meglát-szott, hogy alapos tanulmány tárgyává tette szerepét s ha egy-két jelenetben színtelenebb is volt, a többiben ügyes játéka méltó elismerésre és jutalomra talált a közönség őszinte tetszésnyilvánításában és tapsaiban. Szépen játszotta meg az öreg Duvalt Breznay, valamint Györe, Almássy, Ráthonyi és Ferenczy is csak jól mutattak fel kisebb szerepeikben. — Mindezekből pedig az a tanulság, hogy a vendégszereplések terén másként kell eljárni. Hogy akadály is van az utban, az más lapra tartozik, mert a közönség úgy gondolkozik és egész méltán, hogy inkább semmit . . .

A jövő héten különben lesz egy igazi művésznői vendégszereplésünk is *Abrányiné Wein*

Margit, az operaháznak volt kitűnő tagja, vidéki körútjában Miskolcra is ellátogat és három estén vendégszerepleni fog színházunkban. Ezek már bizonyosan fényes esték lesznek.

CSARNOK.

Uti emlékek.

— Irta: *Kiss Lajos.* (Folytatás.) —

Zürich.

I.

A két tópart ragyogó, szép panorámája közt van kifeszítve az átlátszó tónak fényes vizeit, mely az égnek halavány kék azurját megfürdetve locsogó habocskáiban, még elevebben mosolyogja vissza a menyboltra; míg a láthatár felé fényesre mosódó vizek kör végtelen finom, rózsás-lila párázattal olvad át a lehajló égbolt átlátszó kékjébe . . . Ezen a finom tónuson fantasztikus ködfátyolképek gyanánt látszanak lebegni a távoli havasok, a *Glürnisch* és a *Tödi*, a *Mythen* és *Windgeller* örökhő fedte ragyogó csúcsai . . .

Az *Apenquai-Brücke* karfájához támaszkodva végig nézek a tóból kiiramló *Limmat*-nak vig csobogású, tiszta vizén, a mely eleven válaszfal és kapos is egyszerre a két szembenálló városrész között. E két városrésznek ódon és új palotái, hidjai, tornyai nyugodt, sötét tónusokkal uralkodnak a gyöngén fodrozó víz tükrében csillogva-rezgeve ringatózó árnyképek fölött. A Uto-Quai melletti új színház finom körvonalait még ide látom, jobbról-balról a *Belle-vue* és a *Baur-au-Lac* nagy hotelek, amodább most fejezik be a nagyszerű új *posta-palotát*. Távolabb fönt a Zürichberg oldalán szép arányaikkal válnak ki a háztömegből a *Polytechnikum* és az *egyetem* renaissance palotái. Messze lent pedig a közp. pályaudvar mögöl a *Schweizerische Landesmuseum* tornyai fénylenek ide.

Közvetlen a *Limmat* két partján szorong az ó- város, mely összezsúfoltt ódon háztömegéből balról az *Augustinus*, a *Sz.-Péter* templom és a *Fraumünster* tornyai nyulnak föl, jobbról pedig két szép tornyával diadalmasan emelkedik a magasba *Gross-Münster*. A *Rathaus*, ez a 18. századi, olasz renaissance stílusú, német fődésű, szép palota kettős bolthajtásos talapzatával már a vízben áll. — Ugyancsak a víz szélén szorong egy 15. századi ódon ikerpalota, a *Helmhaus* és *Wasserkirche*, melynek végében áll és felém tekint *Zwingli ércszobra* . . .

E szobron megpihen tekintetem, a sok emlékmű, a sok új látvány szemléletétől felizgult lelkem itt megnyugszik . . . Egy szilárd jellemnek érzébe vésett nemes alakja áll előttem . . . A kemény érz talán tanai és meggyőződése szilárd gát jelképezi? — Balkezeben bibliáját szorítja, jobbja kardja markolatát. Fejét ernyős sisak fődí. Jellegetes nemes arca fölfelé tekint. Szemből a hit tüze lövel ki, csukott ajkai, kemény vonásai a rettentetlen hitvédő bajnoki bátorságát hirdetik.

Itt áll ő, háttal az egykori templom kórusának, közel ama helyhez, a hol — Eir-siedelnből jövet — először lépett Zürich földjére, hogy a helvétek lelkiismereti szabadságharcának megindításával megnyissa a 16-ik századot. Közel balra emelkedik a *Gross-Münster*, a melynek szőszékeiből 1519-ben történt első fellépése óta, tizenkét éven át prédikált, egész addig, míg csak művét vérevel meg nem pisztelte a kappeli csatában (1531. okt. 11-én) . . .

Magasztos tanai, igaz meggyőződése, kristály jelleme és hősi bátorsága megszerzék neki híveinek bizalmát és alkotásainak sikerét és ugyanazok örök időkre biztosítják neki a zürichiek háláját és tiszteletét. Zürich minden időben a *Zwingli városa* marad.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

Xaver. A miben Ön tőlünk tanácsot kér, az igazán olyan privát természetű, hogy ahhoz mi jó szívvel nem szólhatunk. Nem ismerjük a dolgot, nem ismerjük a tettek titkos rugóit, ezek tudása nélkül pedig bajos hozzászólni valamely ügyhöz. Gondolja át a történetet s intézze legjobb belátása szerint. De ha jól tudjuk, ezt már egyszer meg is üzentük Önnek.

Mübarát. Nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy mi csak azért létezőnk a világon, hogy bennünket bárki is dróton ráncigáljon. A mi kötelességünk csak annyira terjed, hogy megemlítjük a másokban, hogy x-nek y-nak ekkor és ekkor lesz a jutalomjátéka. Ha valaki azonban azt akarja, hogy bővebb reklámot írjunk, úgy — miután nem kívánhatja, hogy még mi járjunk utára — adja tudomásunkra és kérjen fel. Ez korrekt s, illő is. De hát miért is kérdezi ezt Ön, a kite épenséggel nem tartozik?!

K. Béla urnak. Bpest. A verseket megkaptuk. Egy kivétel, a melyet már közöltünk, valamennyit közreadjuk. Igazán csinos, szép hangulatos versek! — Nem is úgy értettük mi azt a dolgot, hogy valamennyit közöljük, hanem hogy a még ki nem adottakból kiválogarjuk a jobbakat. Egyébként a XIX. század daczára is üdvözlét! Ne higgye, hogy összeveszünk!

Titok. Hát biz az titok és így Önnek sem áruljuk el. Ha az illető akarta volna, hogy tudjanak róla, mindjárt kiírta volna az igazi nevét. Hogy pedig nem írta ki, az azt jelenti, hogy nem kívánja elárulni magát.

Romeo. Hát bizony furesa bacillus a szerelem bacillus! (Hisz manapság mindennek keletkezését a bacillusokban keresik.) Önt is „infleziálta” s így ki szeretne belőle gyógyulni. Tőlünk kér hat tanácsot. Ha nem volna olyan fiatal ember, mint a milyennek leveléből képzeljük, azt ajánlanók, vegye el a leányt feleségül, így azonban okosabbat nem tehet, minthogy — kiabrándul. Higgye meg, nem fogja kárát vallani.

Hárfa. Nagyon el vagyunk látva jó versekkel; az ön kinrímos zöngeményire tehát nincs szükségünk. Használja fel okosabb dologra az idejét, mert a mit kegyed csinál, az már valóságos mérenylet.

Rozsnyó Híradó. A cserepéldányt a magunk részéről már megindítottuk.

Felhívás.

A védtörvény-utasítás 32. szakasza alapján felhívom az 1879 ik évében született s a f. évben I-ső korosztályba tartozó Miskolc városi illetőségű védköteleseket, hogy a folyó évi február hó 4-én d. e. pont 9 órakor tartandó sorshuzáson a városi katonai ügyosztályban jelenjenek meg, esetleg a megjelenésben gátolva levők helyett az általok arra megbízottak is huzhatnak sorsszámot.

Arról is értesitem az érdekelteket, hogy a kik mint egyéves önkéntes, család-mentató, öröklött mezei gazda, papnövendék vagy tanító, a védtörvény 25., 31., 33., vagy 34. §-ai alapján igényyel bírnak valamely kedvezményre, eziránti kérvényeiket hivatalom-czimezve legkésőbb folyó évi február hó végéig adják be.

A sorsozás alá jövő hadkötelesek korosztályonkinti lajstroma s a fel nem található védkötelesek névjegyzéke összeállított, azok a hivatalos órák alatt a katonai-ügyosztályban megtekinthetők, esetleg észrevételét mindenki megteheti ellene.

Miskolc, 1900. évi január hó 19-én.

Lukács, s. k.,
r.-kapitány.

Hirdetmény

A folyó hó 21-én megtartott tavaszi lövizsgálatkor be nem mutatott lovak pótvizsgálatára a városmajorba folyó hó 28-ik napjának reggeli 8 órája tü.etik ki.

Miről a lótulajdonosok azon figyelmeztetéssel értesítettnek, hogy lovaikat ezen pótvizsgálatra bemutatni el ne mulasszák, mivel a kellőleg nem igazolt mulasztásért minden ló után 10 korona pénzbírsággal fognak büntettetni.

Kelt Miskolczon, a rendőrkapitányságnál,
1900. január 22.

Lukács, r.-kapitány.

Háztulajdonosok és építetők szíves figyelmébe.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy a kőműves képesítési vizsgát letettem és mindenféle e szakmába vágó

kőműves-munkákat

elvégezek és szakszerűen elvégzem.

Az eddigi bizalmat megköszönve, kérem azt továbbra is részemre fentartani.

6-8

Tisztelettel

Gedra János,

Alsó-Szirma-utca 35. szám.

Dr. WÄGNER és TÁRSAI
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BÉTÉTI TÁRSASÁG.

BUDAPEST
IX. TINODY-UTCA 3
(a Gizella malom mögött.)

SZIKVIZGYÁRAK BERENDEZÉSE és ELLÁTÁSA.
SÖR és BORKIMÉRŐ KÉSZÜLEKEK.
FÉMONTÓDE ELEKTRO-GALVANIKUS FÉMLEMEZELÉSI INTÉZET.

KÉPES ÁRJEYZEK INGYEN ÉS BERMENTESEN
FOLYÉKONY SZENSÁK
99% on és törv. betelísifon

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, vállalkozókat, építész és építőmester urakat, hogy túlermelés következtében a múlt évről felmaradt

tégla és kézi fedélcserép

nagy készletünket újabb intézkedésig miskolczi építkezések részére mélyen leszállított árban elárusítjuk.

Kérjük tisztelt vevőinket előjegyzéseiket a részvénytársaság Püspök-utcai irodájában eszközölni, hol is a minták megtekinthetők és a mélyen leszállított árakra nézve legnagyobb készséggel fog felvilágosítás adni.

Kelt Miskolcz, 1900. január hó 23.

A Miskolczi Gőztéglagyár részvénytársaság
igazgatósága.

1053. sz.
1899.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. járás-bírósnak 1898. évi Sp. II. 446/3. számú végzése folytán Dr. Robicsék Adolf miskolczi ügyvéd által képviselt Schweitzer testvérek miskolczi lakosok felperesek részére Kellner Emil miskolczi lakos alperes ellen 567 kor. 60 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 584 koronára becsült ingóságokra a miskolczi kir. járásbírósnak 1898. évi V. II. 721/2. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap- és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Miskolczon alperesnek Széchenyi-utcai lakásán leendő megtartása határidőül **1900. évi január hó 30-ik napjának délutáni 3 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt szobabutorok és stbből álló ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják, mert különben csak a vételár főösszegére fognak utaltatni.

Kelt Miskolczon, 1900. évi január 16-án.

Szilágyi János,

kir. bírósági végrehajtó.

Nyomatott Szélenyi és Társa könyvnyomdájában Miskolczon.

Országos

zarándoklatok Rómába

az 1900. jubiláris évben.

Rendezik

a magas Clerus főnhatósága alatt
a magy. kir. államvasutak városi menet-
jegy-irodája és Propper N. János ker.
akad. igazgató „Keleti Utazási Vállalata”
(Budapest, IV., Mária Valéria-utca Hun-
garia szálló)

Az első zarándokutazás indulása

1900. február hóban,

a melyre előjegyzések már most elfogadtat-
nak. Részletes felvilágosítással és tervszel
a központi iroda szívesen szolgál.

Alólírott ügyvédi irodájában,
egy a törvénykezési ügyek-
ben jártas, lehetőleg

jogvégzett egyén

alkalmazást nyerhet.

Miskolcz, 1900. jan. 22.

Bizony Akos.

38. szám.
1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a miskolczi kir. tszék-
nek 1899. évi 11. sz. végzése folytán dr.
Küröz Jakab és dr. Robicsék Adolf ügyvéd
által képviselt Bródi és Weisz és Schweitzer
testvérek miskolczi lakosok felperesek ré-
szére, Grosz Etel miskolczi lakos alperes
ellen 500 kor. és 254 kor. követelés s jár.
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás foly-
tán alesperestől le- és felülfoglalt ingósá-
gokra a miskolczi kir. járásbírósnak 1899. évi
V. I. 3. sz. végzésével a további eljárás el-
rendeltétvén, annak az alap- és felülfoglalta-
tók követelése erejéig is, a mennyiben azok
kielégítési jogot nyertek volna, Miskolczon,
alesperesnek Szentpéteri kapu 54. számú
lakásán és üzletében leendő megtartása ha-
táridőül **1900. évi február hó 5. napján dél-
előtt 10 órája** kitűzetik, a mikor a bíróság
lefoglalt kávé, cukor, rizs, dió, szappan,
liszt, likör, cognac, szobabutorok és stbből
álló fűszerárucikkék a legtöbbet ígérőnek
készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsá-
ron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárvere-
zendő ingóságok vételárából a végrehajtató
követelését megelőző kielégítéshez jogot tar-
tanak, a mennyiben részükre a foglalás ko-
rában eszközöltetett volna és ez a végre-
hajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy
elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdé-
seig alulírt kiküldöttnél írásban beadni,
vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszt-
ják, mert különben csak a vételár főöss-
legére fognak utaltatni.

Kelt Miskolczon, 1900. évi január hó 20.
napján.

Szilágyi János,

kir. bírósági végrehajtó.